

AZ
ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1931. ÉVI MÁJUS HÓ 27-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE :

NÁDHÁZY BERTALAN
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

1931.

IFJ. LUDVIG ÉS JANOVITS KÖNYVNYOMDÁJA MISKOLC

AZ
ALSÓBORSODI REF. EGYHÁZMEGYE

1931. ÉVI MÁJUS HÓ 27-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:

NÁDHÁZY BERTALAN
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

1931.

IFJ LUDVIG ÉS JANOVITS KÖNYVNYOMDÁJA MISKOLC

ALBERTUS DE BETHLEHEM

DE REBUS SACRIS ET ECCLESIASTICIS

LIBRYNOKONVY

LIBRYNOKONVY

1725

**AZ ALSÓBORSODI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE
1931. ÉVI MÁJUS HÓ 27-ÉN, MISKOLCON TARTOTT
TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK**

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E

Jelen vannak: Farkas István esperes és dr. gróf Haller József e. m. h. gondnok elnöksége mellett: Szalóczy Pál, Gaál Ferenc, Tóth István, Pósa Péter, Román Ernő, dr. Enyedy Andor, Kiss Albert, Takács Mihály lelkészi, dr. Kérészy Barna, Bay Bertalan, Zsóry Lajos, Bottlik József, dr. Molnár Gyula, világi tanácsbírák. Nádházy Bertalan lelkészi, Kun András világi főjegyzők, Várady Pál, Tóth Sándor lelkészi, Tóth Kálmán, gróf Haller István világi aljegyzők, dr. Kovács Kálmán ügyész.

Az egyházak képviselőiben, akik fent nem irattak: Mészáros Lajos, dr. H. Kiss Géza, Molnár Gyula, Komjáthy József, Bodnár Ferenc, Kocsis Jenő, Kenyeressy Károly, Sólyom Gyula, Szabó Dániel, Benke József, Mikola István, Gecse Albert, Gombos Imre, Eötvös Ferenc, Keresztúry József, Ilosvay Ferenc, Vajda Sándor, dr. Pápay István, Berecz József, Szakács Pál, Derencsényi István, Szendrey László, Horváth Kérészy István, Gyarmathy Béla, Kovács Károly, Horváth Bertalan, Ferenczy Dániel, Rácz Károly, lelkipásztorok. Középiskolák képviselőiben: Csorba György. Tanítók képviselőiben: Vitéz Littkey György, Fövenyessy János, Nagy János. Főgondnok és gondnok képviselők: Átányból 1; Felsőábrány 1; Hejőcsaba 1; Hejőszalonta 1; Ládháza 1; Mezőkeresztes 2; Miskolc 3; Ónod 1; Tiszatarján 1. E hivatalosakon kívül szép számmal voltak hitoktató és s. lelkészek, tanítók és presbiterek.

Távol maradásukat a meg nem jelent alkotó tagok mind igazolták.

1. Dicséret éneklés után, esperes bibliát olvas és felbuzdult imádságban kéri tanácskozásunkra a Szentlélek világosságát. (N. B.)

2. Elnöklő esperes — az alkotó tagok számbavétele és a távolmaradottak igazolása végeztével — szíve szerint köszöntvén a megjelenteket, tanácskozás céljára felajánlja a miskolci eklklzsia nevében a

kellemetes gyülekezeti termet, megállapítja a megalakulást és megnyitja az egyházmegyei közgyűlést. (N. B.)

3. Lelkészi főjegyző beterjeszti a két lelkészi aljegyzői és egy világi aljegyzői tisztség betöltéséről a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyveit; ezek szerint az első szavazásnál lelkészi I. aljegyzővé Várady Pál, borsodgeszti lelkipásztor 41 szavazattal, I. világi aljegyzővé pedig gróf Haller István vm. árvaszéki ülnök 57 szavazattal megválasztottak.

A II. lelkészi aljegyzői tisztség betöltésénél pótszavazás vált szükségesé, melynek eredményeként Tóth Sándor hejőbábai lelkipásztor 40, dr. H. Kiss Géza böcsi lelkipásztor pedig 17 szavazatot kapott.

Egyházmegyei közgyűlés az I. lelkészi aljegyzői tisztségbe Várady Pált, a II. lelkészi aljegyzői tisztségbe Tóth Sándort s a II. világi aljegyzői tisztségbe gróf Haller Istvánt beerősíti, akik az esküt leteszik, megköszönve a bizalmat s felajánlva szolgálataikat. (N. B.)

4. Napirend előtt esperes örvendező lélekkel jelenti be, hogy egyházkerületünk nagy tisztelettel körülövezett Főgondnokát — Dókus Ernő — Önagyméltóságát, a legfelsőbb helyről igen megérdemelt kitüntetés érte. Az ő népe készséggel siet, hogy néki tisztességet tegyen; legyünk mi is ott abban a seregben, mert szívünk szerint kívánunk ott lenni.

Egyházmegyei közgyűlés meghajol és leborul az Úr előtt ebből az alkalomból is, mert Ő az, aki felmagasztal. Kéri az Istent, hogy Dókus Ernő Önagyméltósága, egyházkerületünk főgondnoka, továbbra is járjon az Úr nagy tetteivel és hirdesse késő vénségéig az Ő csudadolgait. Sokasítsa meg a Főgondnok úr nagyságát az Isten és éljen és szaporítsa az Úr dicséretét. Tartson az ő neve nagy időközön át. (N. B.)

5. Lelkészi főjegyző felolvassa a következő esperesi jelentést:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Boldog, békés időkben az atyafiságos találkozások kedves alkalmai voltak az egyházmegyei gyűlések. Egy esztendő terveit, megvalósított jószándékait, lelki és anyagi munkák sikereit, vagy csalódásait teregettük ki egymás előtt. Nehezen vártuk ezeket a napokat. Jöttünk sietve, mint a galambok ducaikra, hogy az újjászületés fürdője legyen számunkra a szemeink összevillanása s az egymást szerető lelkek testvéri összesimulása. A lelkipásztorok, tanítók, presbiterek orcáját az Istentől nyert szolgálat hűséges elvégzéséből szerte áradó tiszta öröm fényessége ragyogta be s a megnépesedett gyűléstartási helyeken, mint az Isten sátorában, úgy pihentünk meg.

Nem „a mindent megszépítő mult“ szerelme mondatja ezt velem. Valóban így volt!... s nem úgy van ma, mint volt régen...

Ma a mosolygó tekinteteknek is árnyéka van. Aggódva nézünk egymásra. A magyar bánat kereszthordozásában észrevehetően megfáradtunk mindnyájan. Itt-ott már roskadozókat is látok körülöttünk. Az *atra cura*,... ez a mindennapon velünk járó fekete lovas, kegyetlenül hajszol, kerget mindnyájunkat. Gyakorta nézegetünk az égre s még többször kérdezzük az emberektől: Mit cselekedjünk Atyámfiak, Férfiak?... Gyakorta csendül az ajkakon a könnyeit ontó, már-már csüggedező ember újra megismételt kérése is: Uram, tarts meg, mert elveszünk!...

Ezekhez a csüggedésre hajló lelkekhez szólok ma mindenek előtt. *Ne féljete!* Legyen a sorsunk bármily mostoha, a ma emberét keservesen megpróbáló szenvedések tüzeben tisztává, értékke izzik a mi református keresztyénségünk, a világba beleszóródó hitünknek, reménységünknek és szeretetünknek Krisztusból élő minden cselekedete. A keresztyen ember rendíthetetlen hitével hiszem és vallom, hogy az Istennek szüksége van mireánk, s a mi keresztyénségünkre. Csak azokkal a lelki fegyverekkel legyenek felővezve derekaink, amelyeket a Krisztus hagyott reánk örökül, látunk akkor új eget és új földet. „Az Isten sátora mivelünk lesz és az Isten eltöröl minden könnyet a mi szeminkről és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak.“ (Jelenések. 21. r., 3., 4. v.)

Azt is hiszem rendületlenül, hogy a keresztyénségnek Istentől nyert az a megbízatása, hogy Isten gondolatait, embert üdvözíteni vágyó akaratát, bűneinkből megmenteni vágyó kegyelmét s emberek által e világot szépítő isteni terveit valóra váltani s a világba belekiáltani talán sohasem volt alkalmasabb az idő, mint éppen napjainkban.

Miért hát mégis, hogy a keresztyénség, helyesebben a felekezetre tagolt keresztyénség, nem érzi át Istentől nyert eme felséges megbecsültetését, úgy, amint kellene?... A világ mind a négy sarka ég. Tűzhányókon járunk. Győzők és legyőzöttek államaiban háborgó lelkek milliói lázadva robotolnak.

A Sátán a nagy orosz birodalomban győzelmi tort ül. Istent le akarva vonni trónjáról: a hitelenség, a tagadás, az erkölcstelenség, a kapzsiság, az embertársait állati sorsra juttató emberi góg, a legdurvább pogányságnál is pogányabb ideológiák lettek ott úrrá. S mint a vihar, kőfalakon, hegyeken át akadálytalanul rohan, úgy próbálkoznak nálunk is, más országokban is megmételyezni az Istenben, hazában s eszményekben hívő lelkeket.

Mi már kaptunk ebből a világnézetből egyszer keserves kóstolót. Ennek vagyunk a koldusai.

És én emlékezem a nagy fogadkozásokra. Hogy ígérették a keresztyén felekezetek vezetői, hogy a bolsevista vihar elülése után, megindul majd a magyar keresztyénség nagy összefogó, áldott munkája! Nem tanultak eleget az emberek!

Pedig micsoda nagy, hatalmas erő volna abban, ha a magyar keresztyénség minden felekezetei nem a maguk uraságáért; nem a számbeli gyarapodásért, nem a rettenetesen keresztyénellenes reverzális-beli előnyökért munkálkodnának, hanem versenyre kelnének az emberhez illő élet megteremtését munkáló szolgálat vállalásában; ha kéz a kézben egyakarattal futnának a bizonyos cél felé: nem emberkirályok

királyságáért, hanem a Krisztus mindenén úrrálevő győzelmes királyságáért!

Mert nem lesz ennek a háborgó, nyugtalan világnak pihenése addig, míg a Krisztus békéje nem ragyog fel a nemzetek életének egén.

A lelkek békéjét kell a magyar életben valahára megteremteni. Ezt az igazságot nem én találtam ki. Én is mástól tanultam és állítom, hogy ez az igazság megvalósítva visszaadhatná elvesztett drága nagy magyar hazánkat is!

Társadalmi osztályok és felekezeteknek a krisztusi evangélium szocializmusának ősi, örök szépségeit kellene itt élővé tenni.

Egy cél felé futó keresztyén magyarság, egyet akarva: követelhetné a szegényügy intézményes rendezését. Követelhetné: a munkalehetőségek megteremtését. Követelhetné: az ingyenes népnevelést. Követelhetné: felekezetre való tekintet nélkül a tehetség érvényesülését s minden hazáját szerető, dolgozni vágyódó, becsülettel élő ember számára az emberhez illő élet megadását.

Kétségbeejtő az emléke is az elmúlt tételnek. Isten különös kegyelme, hogy nem volt elviselhetetlenül zord a tél. Városokban ezerek, falvakban százak voltak munkát csak keresők, de munkát nem találók.

Az őrtálló helyén nyugodtan dolgozható ember, a legtöbb esetben vallásos is. Legyünk hát szószólói, mi református keresztyének annak a célkitűzésnek, amelyet éppen napjainkban a római katolikus egyház is oly erőteljesen hangsúlyoz, hogy az állam élén álló vezetők is mindent megtegyenek arra nézve, hogy az evangélium szocializmusából táplálkozva, minden, a nép javát szolgáló rendelkezéseikkel, idejében és tétel előtt tegyenek meg mindent arra nézve, hogy a magyar föld minden hú fia emberhez illő életet élhessen.

Mi pedig az evangélium szövétnekével kezünkben, Krisztus lelkével lelkünkben, járjuk be a nyomorúság tanyáit. Biztassuk és bátorítsuk egymást. Evangéliumi keresztyénségünk ne legyen csak üres beszéd: hanem cselekedet és élet! Éljük az Isten szerint való életet: ez a mi tisztünk!

Hiszem és vallem, hogy elképzelhetetlen kára lenne az országnak abból, ha a magyar református keresztyénség elbírhatatlanul nagy terhek alatt görnyedve az állam támogatása nélkül hagyatnék. Magyar-református keresztyénségünknek, különösképpen két ősi szépsége van: hite és hazája szerelme ez.

Ma a református paplakok, a tanítói lakások, sőt a református magyar gazdák ruhája is nagyon megvedlett. Nagyon nehéz ma kalvinista magyarnak lenni!

Meg-megújulnak a sebeink is! Igaztalan bántás a bérünk, sokszori hűségünkért. Intézményeinknek, lelkészeink, tanítóink, egyházainknak törvényben biztosított járandóságai nagyon szűkösen adatnak. Sokszor a fekete kenyér is szűkösen kerül fajtánk asztalára! Ha így van is, hiszem és hirdetem, hogy ezek a nagy szenvedések bennünket még jobban köteleznek a nagy cselekedetekre. Végezzük hát a bajoktól nem féltő, bátor nagy nekilendüléssel Istentől nyert feladatainkat. „Mindennütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottatunk; kétségkedünk, de nem esünk kétségbe; üldöztetünk, de el nem hagyatunk; tiportatunk, de el nem veszünk.“ (II. Kor. IV. R. 8., 9. v.)

Az Isten lelkének lehajlását, nekünk ismételten megjelentetett akarását látom abban, hogy országos zsinatunk éppen a napokban hozta tető alá a missziói munkákról, lélek szerint megkészített törvénytervezetet. Általános kívánság már régóta, hogy a mi küldetésünk munkáihoz több kell az evangéliumi lélekből, mint eddig. A Szentlélek-Isten bennünk munkálkodó segedelmével, a bibliás keresztyénségből több kell, úgy a lelkipásztorok, mint a gyülekezet minden rendű és rangú tagjai életében, — ezt az országos zsinaton is igaz bűnbánattal ismerték meg mindenek.

A Zsinat törvényalkotó munkáiról, a lapok tudósításai alapján is, mindnyájan értesültünk.

Pár szóval közölni kívánok annyit e helyről én is testvéreimmel, hogy az imént említett missziói törvény mellett az adózási, közalapi, nyugdíjintézeti törvények lettek megkészítve. Én úgy láttam, hogy e törvény szerint mindenek közmegelegedésre lesznek. A progresszív adózás bátor kimondása: régi kötelesség megvalósítása. A Közalap járulékaik nem változnak. Lelkészi nyugdíjtörvényünk a multhoz képest nagy haladást mutat. A korán elhalt lelkészek özvegyei eddig csak alimizsnaszerű havi járadékot kaptak. Ezután a létminimum, a 960 pengő évi járandóság elfogadása, sok özvegy könnyét fogja letörölni. A lelkészözvegyek a férjük nyugdíjának a felét fogják kapni. A lelkészi nyugdíj összege 2500 pengőtől 5000 pengőig terjedő határok között alapított meg. Nagyon természetesen úgy a lelkészi, mint a gyülekezeti hozzájárulás összege is fel lesz emelve.

Fájdalom, az özvegyek és nyugdíjazottak ez a jobb helyzetbe juttatása csak hat év múlva veheti kezdetét. A hat év tőkegyűjtés eszten-deje lesz s csak azután történnek a megjavított fizetések. Lelkészek és egyházak felemelt járulékait már a jövő évtől fizetni tartozunk.

Úgy a most megkészített törvényeket, mint az évvégére már legfelsőbb megerősítésre felterjesztendő most már teljes törvénykönyvünket illetőleg legyünk jó reménységgel.

Rátérve a mi közös nagy dolgainkra, egy és más komoly nagy veszedelemre kell e helyről rámutatnom.

Sárospataki akadémia teológiánkról iskolai év végére kikerülő, más kerületből is segédlelkészi oklevéllel rendelkező kilenc ifjút, akik egyházmegyénkben való elhelyezéseket kérik, nem vagyok képes elhelyezni. Fájó szívvel kellett tudomásokra adnom, hogy nálunk nem helyezkedhetnek el.

A túltermelés szomorú jelensége a segédlelkészeknél is elérkezett. Ez ifjú emberek során segítenünk kell.

Pár évvel ezelőtt, egyházkerületünk hivatalos lapjában, rámutattam a közelgő veszedelemre. A lelkésztanítói-oklevél megszerzésével kapcsolatban indítványoztam, hogy a segédlelkészi oklevelet megszerző ifjak közül, azok, akik mint s. lelkészek nem tudnak elhelyezkedni és ezenkívül hajlamot éreznek a tanítóságra, vétessenek fel a tanítóképző V-ik évfolyamára. Tegyenek különbözeti vizsgát, legyenek rendes hallgatói az V-ik évfolyamnak és így szerezzék meg a tanítói oklevelet. Az V-ik évre kapják meg minden eddig élvezett iskolai jótéteményeiket. A IV. éves teológusokkal egyszerre húzva menjenek legációba is. Ez az év tudassék be nekik az egyik gyakorló s. lelkészi évbe.

Azonban a magam részéről most is hirdetem, hogy a tanítói oklevél kötelező megszerzését nem tartom helyesnek minden kápláni vizsgát tett ifjúra nézve. Éppen így nem tartom helyesnek azt sem, hogy a théológiai évfolyam tanulmányait a tanítóképezde tananyagával keverik össze.

Hiba, ha valakit erőszakkal akarunk tanítóná tenni s viszont hiba megakadályozni az ifjút abban, hogyha akar: nemcsak lelkész, hanem tanító is lehessen.

És mai gyűlésünkön megteszem ezirányban indítványomat, kérem ennek elfogadását és további eljárás céljából, annak az Egyházkerülethez való felterjesztését.

Szomorúan látjuk mindnyájan azt a nagy anyagi romlást, amelyet gyülekezeteinkben a nagy állami adó mellett a különféle egyházi és iskolai terhek okoznak. Én nagyon jól tudom, hogy egyházunkat, iskoláinkat s minden intézményünket az áldozatos szeretet tartotta fenn a múltban s tartja fenn ma is. De be kell látnunk, hogy a különféle egyházi terhek immár annyira megsaporodtak, hogy azokat némely helyen már hordozni sem bírják.

Felekezeti iskoláinkhoz mindig ragaszkodtunk. Ragaszkodunk ma is. A felekezeti iskolák fentartásához az iskolák szervezésekor, szerződésben megállapított állami támogatás %-át, újabb időkben, megkérdezésünk nélkül évről-évre meglepetésszerűen kevesbbitve, egyre csökkentik. Mind több terhet akar átrakni az állam az iskolafenntartás révén az egyház nyakába.

Ha ehhez azt is eszünkbe vesszük, hogy a tanítói nyugdíjjarulékok elbírhatatlanul lettek felemelve, hogy a tandíjkárpótlás összege és az adósegély nagyon megnyirbálva utaltatik ki; ha azt is tudjuk, hogy a tanítói és kántori fizetések búzaár alapján történő kifizetése a kolduskodás botját adja tanítóink kezébe; ha arról is emlékezünk, hogy a lelkészek korpótlékjaruléka is messze marad a törvényben biztosított járulékalatt, ezekből is be kell látnunk azt, hogy anyagi megkárosítottasunk felette nagy!

Nagyon jól tudom, hogy a nemzet műveltségének, kulturájának mérői az iskolái! Nagyon jól tudom, hogy az iskolából kikerült ifjúság lelkeségén dől el: a magyar jövő.

De nem lehet elegendő az iskolák ezreinek olyatén szaporítása, hogy nem adják meg a lehetőség arra nézve, hogy a meglévő iskolák tanítói és tanárai anyagi gondoktól függetlenül élhessenek. Éhes gyomorral, sápadt orcájú családdal, éhező gyermekekkel: nem nevelhet a tanár sem. Jaj lesz ennek a nemzetnek, ha a felekezeti iskolák kapui egyszer bezáródnak!

Már pedig olyan óriási terheket raknak ma az egyházak vállaira, hogy a felekezeti iskolák fenntartását komoly veszedelem fenyegeti.

Csak egyet emelek ki bajaink közül. A miskolci református fiú reál-gimnázium közel 400 éves. Múlt esztendőben, a Főtiszteletű Kerület és Konvent útján zörgettünk, ez iskola megsegítését kérve. Küldöttségjárás is volt ez ügyben a Minisztériumokban. A választ majdnem elutasítóan ridegnek mondtam.

A miskolci ősi főgimnázium a magyar végvárok egyik ragyogó ékessége. Hit és honszerelmén ragyogó tüzei égtek és égnek ma is tanárok és tanítványok szívében.

Közel 190.000 aranykorona fundált alapítványbeli készpénzét adta oda az iskola az államnak részint iskolaépítésre, részint hadikölcsönben. És évi zárszámadásának végén éppen ennek az összegnek a kamatai hiányzanak az iskola fenntartásához.

Nem alamizsnát kértünk, hanem az államnak kölcsön adott pénzünk kamatát. Évvégére nem tudunk fizetni. Az állam fenntart fényes iskolákat. Miért van az, hogy ezek az államsegéllyel fenntartott iskolák nem tudják mi a deficit? Mi nem pazaroltunk. Iskolánk a nemzet szolgálatára adta oda erői legjavát. Ez hát a bérünk a 400 esztendőös nemzet és kultúra szolgálatáért, hogy a deficit réme elvegye kedvét a munkásoknak a munkától? A miskolci egyház segíteni többé nem képes. Mindent megtettünk, amit lehetett. Az államtól segítséget kérünk.

Mély tisztelettel indítványozom, hogy a Főtiszteletű Kerület útján ismételjük meg kérésünket a miskolci reálgimnázium megmentésére nézve. De fel kell tárnunk panaszainkat mindennemű anyagi sérelmeink ügyében. Elvégre be kell látnia mindeneknek, hogy mi hű fiai és nem mostoha gyermekei vagyunk a hazának.

A mi nagy leszegényedésünk az oka annak is, hogy az egyházmegyei nyugdíjintézeti és egyéb terheinket, több helyt már a tanítók fizetését sem képesek a gyülekezetek kiszolgáltatni. Én kértem, végrehajtást is rendeltettem el, de ahol nincsen, onnan nem is vehetünk. Különösen fájdalmasan esik bejelentenem azt, hogy a lelkési nyugdíjjárulékokat sem tudták többen beszolgáltatni. A nyugdíjjárulékok zavartalan és pontos beszédhetésére nézve, nekem meg volna a bizonyos megoldásom.

Régen a lelkészek kongruáját havonkint, a püspöki hivatal útján, az esperesek fizették ki. Ma, névreszólólag utaltatik ki a kongrua. Szerintem, — elismerem, hogy ez egyéni felfogás és így lehet hibás is!, — elvben sem helyes ez a módszer. Szerintem nem az egyes lelkészek, hanem az egyetemes egyház kapja a kongruasegélyt. Nekünk kellene azt kiszolgáltatni és egyénenként kiosztani.

Ha a kongrua havonkint az esperesek kezén menne keresztül, akkor havonkint, apró tételekben fognánk le a kongruás lelkészek nyugdíjjárulékát. A keveset sokkal könnyebb kifizetni, mint a sokat.

Éppen ezért indítványozom, hogy a Főtiszteletű Egyházkerület útján, az általam megemlített indokok alapján kéressék fel a Főtiszteletű Konvent közbenjárásra a tekintetben, hogy a kongruából havonkint a nyugdíjjárulékokat levonathassuk. Ezzel a módszerrel, hiszem nem lesznek hátrálékok, mert a nem kongruás lelkészek könnyebben teljesíthetik ezirányú kötelezettségeiket.

Ezek után magunkról, a mi egyházmegyénk dolgairól hadd emlékezzen.

Az új istentiszteleti rendtartás mindenütt bevezettetett. Gyülekezeteink mindenütt megnyugvással fogadták az újítást, mert megérezték, hogy az őskeresztyénség lelke szól azokban hozzájuk.

Szeretném különösen lelkipásztor testvéreimnek lelkére kötni ama kérésemet, hogy egy és más dolgainkban fegyelmezettebbeknek kellene lennünk, mint amilyenek vagyunk. Én nem panaszkodom a sok dolog miatt. De sajnos, sokszor okoznak egyesek nekem felesleges munkát, közönyük, feledékenységük vagy más okok miatt. Fegyelem, rendszert, kötelesegtudás nélkül nem állhatnak fenn intézmények. Csak

annyit tanulnának meg mindenek legalább, hogy a hivatalos lap, hivatalos közleményei arra valók, hogy azokat elolvassuk és meg is tartjuk. Csak egy-egy szavazás alkalmával többeket kell sürgetnem a szavazat beadására s teszem azt azért, hogy a 20 pengő bírságot ne kelljen kiróni, mert tudom, hogy a gyermekeik szájától veszem el a kenyeret a bírság alkalmazásával, egy-egy megbüntettétől.

Jól esik bejelentenem, hogy az elmúlt télen a városokban és községekben éhezők és munkátlanok megsegítése, felruházása és kenyérrel való ellátása munkájából, minden egyes egyházunk nagyszerűen vette ki a részét. Az evangélium szocializmusa hevíttette e munkánkban a szíveket! Legyenek áldottak mindazok, akik: *az egymásnak terhét hordozzátok!* — bibliai igazságot nemcsak szólták, hanem át is élték!

Egyházlátogatások során, eltekintve az említett anyagi panaszoktól, nagy megnyugvásomra szolgál jelenteni, hogy a legtöbb helyen hűséges szolgálat eredményeiről számolhatunk be.

Ahogy jönnek az évek, úgy gondoltam, hogy az esperesi hivatal ellátása is kevesebb munkát jelent számomra. Nem úgy van. Újabb és újabb nyugtalanságok számomra a következő idők. Nagyjában ismerem jóformán minden gyülekezetünk életét. Ebben az évben 23 egyházba 34 esetben szálltam ki. Minden alkalommal hirdettem az ígét, ahol megjelentem. Nem mind vasárnap volt, amikor kimentem. Több volt ebből a hétköznap. Különösen szép élmény volt számomra az idei egyházlátogatásom. A tiszamenti járást látogattam meg. Csaknem mindenütt esti istentiszteletet tartottunk. És gyönyörködve láttam, hogy a mezei munkában megfáradt népünk letéve munkaeszközét, sietett az istenházába. És megteltek az Úr tornácai hívő lelkek seregével. És szállott az ének... Repült az ég felé az imádság... Boldog órák! Édes emlékek.

Nemcsak erről a járásról, hanem a többiekről is csak néhány összefoglaló jelentést adok. Ahol bajok vannak, ott állapodom meg hosszabb ideig. Tiszaszederkényben ifjakat megszegényítő lelkesedéssel szolgál az 50 esztendőes lelkipásztori munkáját betöltő lelkipásztor. Segédlelkész és tanítók áldott munkát végeznek mellette. Az egyházlátogatás után is újra megjelentem e gyülekezetben, ahol az érdemekben gazdag, tisztos lelkipásztornak 50 éves szolgálata megjutalmazására: *díszpolgári oklevelet nyújtott át* politikai községe.

Ritka megbecsültetés ez. Hirdettem ott az ígét magam is. Ünnepe volt az egész falunak ez a nap, mert az Istennek áldott emberét, a tisztos öreget nagy szeretettel ünnepelték mindenek. Üdvözlöm őt e helyről is egyházmegyénk nevében is. Áldja őt az Isten sok-sok éven át. Tiszapalkonyán munkához szokott, rendes öreg ember vezetésével rend van. Tiszaoszláron az építkezések sok bajaival úgy látom, lassan megbirkóznak. Az ifjú lelkész sok jó munkát végez. Nemesbikk népében az ősök hitének ereje munkál. A lelkész a jövő esztendő tavaszára betegsége miatt nyugdíjaztatását kéri. Hejőbában eleven élet lüktet. Hejőpapiban bibliai lelkész vezérekedése alatt Istenországa szépen épül. Lélek és élet van itt. Ezek az én meglátásaim.

A többi helyekről az alábbiakban adom meglátásainkat:

Alsózsolcán régi nyomokon, ősök útját járják. Bócsön a tudós lelki-

pásztor vezetése alatt hűséges szolgák éber vigyázattal állanak őrt. Ónodon a dolgos, szemes, ifjú lelkész hűséges munkatársával, a közkedvelt főgondnokkal előretörnek. Ládháza és két testvéregyháza, mindent megtesznek arra nézve, hogy ne csak éljenek, hanem haladjanak is. Építkezések miatt sulyosak a terhek. Kistokaj felett, mintha új hajnal hasadoznék. Lelkész és tanítóság kérő szavának engedve a gyülekezet, lassan-lassan mintha belevetné magát az újjászületés fürdőjébe.

Eger megérte régi álmai beteljesedését. Díszes, gyönyörű új templomában már hónapok óta hirdettetik az ige. Bárcsak ott lehetünk volna mindnyájan a felszentelési ünnepen, akkor megláttuk volna, mit jelent az, ha a lehetetlennek látszó feladat megoldásának öröme ragyogja be az emberorcát. Lehetetlen szó nélkül hagyom, hogy dr. Lipcsey Péternek, -- az egeri egyház főgondnokának, ez istenküldötte embernek, ki mindent megtéve azt művelte, hogy egy a mai időben szokatlanul nagy segítség kieszközlésével megvalósíthatta a régi álmot, — köszönetet ne mondjunk. Áldja meg érte az Isten! De minden tiszteletünkre érdemes az egeri egyház lelkésze, presbitériuma s e gyülekezet minden rendű s rangú tagja is, kik teherbíró képességük legszélső határáig elmenve minden áldozatot meghoztak arra nézve, hogy immár áll: az oltár!

Cserépfaluban újra épült egy iskola.. Minta gyülekezet! Az egyház lelkésze, tanítói s presbitériuma egytől egyig példányképek! Bükkzsércen elismerésre méltó munkát végez a lelkész, hogy az apák öröke megmaradjon. Noszvaj az új templom építési terhei alatt valósággal nyögve, várja a boldogabb holnapokat. Ha vannak is olykor-olykor háborgó hullámok, a szelíd lelkész tanítására ülnek a habok. Hevesen a beteg lelkész mellett ügyes helyettes lelkész eredményesen buzdólkodik. Az elődje által okozott anyagi károkat erős kézzel térítteti vissza. Buzdításul megdícsérem e helyről is a helyettes lelkészt éber vigyázásáért.

Maklár ifjú lelkésze jószándékú ember. Újítás e gyülekezethél az, hogy a kb. 200 lelket számláló füzesabonyi szórvány lelki gondozásának szép munkáját lelkész és tanító szép eredménnyel végzi.

Köszönetemet kell kifejeznem e helyről Berényi Béla miskolci MÁV. üzletigazgató úrnak, aki közbenjárásomra és kérészemre az állomás közelében egy termet bocsátott át istentiszteletek tartására.

A miskolci járás gyülekezeteiről egészen röviden emlékezem. Itt vagyok közöttük. Szinte mindenik az én gyülekezetem. Dicsekszem is velök, hogy e járásban abban versenyeznek, hogy ki tud többet és jobbat cselekedni az Istenországáért.

Jól esik kiragadnom a hozzám megküldött egyházlátogatási jelentésből a következő sorokat: „A vallásos élet mindenütt fellendülőben, de a diósgyőri és hejőcsabai egyházakban áldozatos tettekben is nyilatkozik meg a szegények gondozásában, a különböző egyesületek életében s a lelkészek intenzív munkájában, a bibliakörök és evangélizáló összejöveteleknél.

A miskolci egyház nagyszerű építkezése s nemcsak a kulturáért, hanem közvetlenül az egyház hitéletének s a hívek vallási életének emeléséért hozott áldozata, az iskolák és gyülekezeti-terem építés terén,

minden elismerésre és követésre méltó. Külön kell még kiemelnem, hogy az iskolás növendékek csaknem mindenütt igen elismerésre méltóan ismerik a Szentírás újtestamentomi részét.

Hitoktatók és tanítók öntudatos kálvinizmusra és intenzív hitéletre nevelik a gyermekeket.“ ...

Ha e jelentéshez hozzáteszem azt, hogy Martintelepen a haladó kor minden igényét kielégítő, a tiszáninneri egyházkerület egyik leg-szebb templomát építette meg és adta át Isten dicsőségének szolgálá-tára ez a tisztán munkásokból álló gyülekezet, — akkor azt hiszem, hogy alázattal borulhatunk le mi miskolciak az Isten előtt, aki nagy dolgokat cselekedett velünk.

Martintelep a *mult év június 15-től* kezdve önálló lelkészség. Le-gyen Istentől áldott e munkás gyülekezet útnakindulása s dicsőséges jövőbeli fejlődése.

Az említett egyházakon kívül e járásban Szirma és Sajókeresztúr lelkipásztorai is megtettek mindent arra nézve, hogy a hegyenépített város mellett hozzánkisimuló kedves testvérgyülekezetek lehessenek.

Emődön a templom- és iskolaépítés nagy nehezen vállalt terheivel birkóznak. A gyülekezeti munkák mintha éberebben folynának, mint a multban. Nagyon nehéz őrtálló hely! Vattán és Hejőszalontán öreg lelkipásztorok vezetése alatt csendben, rendben mulnak az évek.

A hejőszalontai lelkésztestvér pihenés után vágyódván, ez év no-vemberére kéri nyugdíjaztatását. Harsány két tanítójának fizetés-kiegészítési járulékát nem tudja kiszolgáltatni. A tanítói állás szerve-zésekor 10%-os hozzájárulás állapított meg az egyház részéről. Most 25%-ot rendelt a Miniszter úr. Az egyházközség szerződésszegést lát ebben a rendelkezésben és nem fizet. Ugyanebben a bajban evez kisgyőri egyházunk is. Itt már a lelkész bejelenti, hogy a reájuk kényszerített nyugdíjjárulékok, az adócsökkentési segély megvonása, a tandíj-kárpótlás csekély összege és egyéb folytonos exekválások miatt a lelki-hangulat mind feszültebbé és idegesebbé válik. Bükkaranyos sem tud fizetni. Ugyanígy kesereg szegénykedéséről, mint a másik két egyház. Kisgyőr lelkésze azt jelenti, hogy a presbitériumnak nem állván mód-jában a segítség lehetősége, a következmények miatt a felelőséget ma-gáról elhárítja. A lelkészek szinte tehetetlenül állanak. Szomorú idők szomorú jelentései ezek. És a legfájdalmasabb ez ügyben az, hogy mi-tőlünk kéri a tanácsot és a segítséget. Mit üzenjünk nekik? Mai ülésünk határozzon erről is.

A mezőcsáti járás gyülekezeteiről a szokásos megnyugtató jelen-tést adhatom. Az iskolai terhek miatt vannak e járásban is nagy pa-naszok, s bizony, ezek a hajdan jómód hírében élő gyülekezetek is nagy anyagi nehézséggel küzdenek. A járás minden lelkésze, tanítója s presbitériumáról jó híreket közölhetek.

Egy esetben t. i. Vendég Bertalan tiszadorogmai presbiterre vonat-kozálag azt jelentem be, hogy e presbitert, presbiteri tisztéről való megfélekedése miatti viselkedéseért, állásától egyelőre felfüggesztette az egyházmegye elnöksége. Szigorral rendelkeztem arra nézve, hogy a magáról megfélekedett ember alázatos bűnbánattal tegye jóvá vétkét. Ha ezt nem tenné, úgy meggondolatlan cselekedetéért bíróság előtt fog annak idején felelni.

A poroszlói járásból itt-ott rossz híreket közölhetek.

Egerlövő ügyei rendben vannak. Egerlövő lelkésze ellen, mint lelkész ellen, nem tehetünk kifogást. Azonban közismert családi ügye kapcsán a régóta húzódó csere volna az egyetlen megoldási lehetőség arra nézve, hogy a mult hibái jóvá tétessenek. A lelkészcsere ügye folyik már hónapok óta. Köteteket tenne ki, amit ebben az ügyben már írtam. Türelmem nem hagyott el. Szentül hiszem, hogy azzal, hogy én a lelkészt cserére utasítottam, számára csak a legjobbat akartam. Egy csere, a balatonöszödi lelkésszel való cserélés, már az egyházmegyei bíróság elé is került és az a cserét jóváhagyta. Én végre akartam hajtani a csere lebonyolítását, de közben a két lelkész civódása folytán a csere megakadt. Belefáradtam ebbe az ügybe nagyon. S mivel azzal lettem meggyanusítva, hogy én forszírozom a cserét, ez ügyben többé önállóan nem rendelkezem. A mai gyűlés tárgysorozatába fel van véve az egerlövői lelkészcsere-ügy. Nem itt, hanem majd ott kérem bölcs határozatokat. Tiszavalk lelkésze szintén cseregondolatokkal foglalkozik. Panaszkodik, hogy népe közönyével nem tud megbírkózni. E gyülekezet tanítója is lemondott állásáról július 1-re. Bárcsak a Szentlélek Isten újjászülő ereje megmentené mégegyszer ezt a gyülekezetet. Poroszlón a lélek embere munkál a fáradhatatlan lelkipásztor vezetése alatt egyre jobban fejlődő, elmélyülő hitélet fellendítéséhez hozzájáruló: lelkész, tanítók és gyülekezeti munkások életében. Ujlőrincfalván csak keresik, de még mindig nem találják meg a nélkülözhetetlen egyetakarást, a lelkész és a presbitérium között. A minden elismerésünkre méltó, jóra való lelkész nagyot akarásaival új világot szeretne itt teremteni. A kicsiny gyülekezet meg mindegyre jobban hátrafelé néz. Így a pásztor sokszor magára marad. Pedig meg kellene ám becsülni az ilyen pásztor! Hiszen mióta iskolájukat megszüntette az állam, ő maga végzi a tanító munkáját is, dicséretre méltó eredménnyel.

Tiszanánán ékesen és jó renddel folynak a gyülekezet dolgai. A rátermett lelkipásztor tekintélye egyre növekedő. A presbitérium csupa jóindulatú, megértő emberekből áll. Az iskolákban építő, áldott munka folyik. Átányban ugyanaz a baj, mint Kisgyórnél. Itt az a presbitérium véleménye, hogy csak azt fizetik a tanítónak, amit apáik. Ők ragaszkodnak a díjlevelekhez és nem akarnak ismerni egyoldalúlag a miniszter által megszabott tanítói fizetéskiegészítést. Szinte követelik, hogy az iskoláztatás legyen az állam feladata. Bejelentik, hogy ők szívesen átadják az államnak az iskolákat. E határozatok miatt, melyeket az egyházközség magáénak vall, hónapokon keresztül nem kapnak fizetést a tanítók. Hiába járják — az általam behajtás végett kimutatott hátrálékokat sürgetve — a falut, az ott székelő végrehajtók: a hívek erre a célra nem fizetnek.

A szelíd és általunk megbecsült lelkész megtesz mindent kérlelő szavával arra nézve, hogy a tanítói fizetéseket előteremtse, de úgy látom, harca szélmalomharc. Fegyelmivel megfenyegettem már őket, de nem reagálnak rá. Hogyha reagálnak, az a válasz, hogy szegények, napi kenyerük sincs, képtelenek fizetni. Itt is kellene valamit cselekednünk. Bizony szomorú hír az utódok számára e közlésem, a hajdani jóhírű átányi gyülekezetről.

A mezőkeresztesi járásban feltűnő bajok nincsenek. Hajdan ez a járás volt a legrendezettebb anyagi viszonyok között élő egyházak já-

rása. Ma is megbirkóznak a bajokkal, de az erők itt is fogytán. Annyit kívánok csak jelteni e járás vezetőiről, hogy mindenütt törekedtek sáfárkodni a rájuk bízott talentumokkal. Némely helyen előhaladást is láthatunk: a többi helyen pedig megállapodást látunk a kijárt utakon, de kétségtelenül ébredőben vannak mindenütt azok a lélekmunkák, amelyek bizonyosságai annak, hogy e járás gyülekezetei látnak még szebb napokat is.

Hitoktató lelkészek és s. lelkészek szép serege most is becsülettel szolgál.

Hitoktatólelkészek régi helyeinken maradtak.

Segédlelkészek a következő helyekre vannak becsztva: Miskolcon: Szabó István, Császár József, Eröss Gyula és Mikes Zoltán. Átányban: Arday László. Diógyőrben: Falucskay Benjámín. Hevesen: Mikola István. Mezőkövesden: Szombathy László. Mezőkeresztesen: Kigyóssy Dezső. Mezőcsáton: Perjessy László. Poroszlón: Ferenc Lajos. Tiszaszederkényben: Nagy Elek. Böcsön: Sipos István. Bejegyzett segédlelkész hely nélkül: Vargha Péter.

Tanítói változásokról őszi gyűlésünkön adunk beszámolót.

Bejelentem, hogy Számvevőszéki, Baldácsy-alapi, Közalapi, Nyugdíjintézeti, Belmissziói, Kálvin Szövetségi gyűléseink mind, annak idejében megtartattak és megkészített jelentések mai gyűlésünk asztalára lesznek helyezve. Egyházmegyei pénztárvizsgálat, számadás alkalmas időben megtörtént. Költségvetés, vagyonelettár ma előttünk lesznek bemutatva.

Az új iskolák építkezését illetőleg majd az őszi gyűlésen a tanügyi bizottsági elnök úr teszi meg jelentését.

A halál angyala egyházmegyénk tisztikarának egyik kiválóságától fosztott meg bennünket akkor, amikor a mult esztendő október 6-án elhívta közülünk a minden élők örökös lakóházába *dr. Regéczy Józsefet*, egyházmegyénk közszeretben álló világi tanácsbíráját.

Váratlanul jött az isteni hazahívó szó számára is, számunkra is. A becsületes, a puritán gondolkozású kálvinista magyar tipikus példája volt. Keveset beszélt, de annál többet cselekedett. Ládháza, Mezőnyék és Mályi községeink, önélküle nem dicsekedhetnének új iskolákkal. Előljárt a szolgálatban. Előljárt az áldozatban, de az imádkozásban is. Nagy veszteség számunkra váratlan távozása. Áldott legyen az Isten a benne nekünk adott sok-sok áldásért. Emlékét őrizzük meg jegyzőkönyvünk lapjain. Szeretteit igaz részvétünkről értesítsük jegyzőkönyvi kivonat alakjában.

Intézkedést kérek arra nézve, hogy az ő halálozása folytán megüresedett világi tanácsbírói állásra a szavazás napját jelen gyűlésünk határozza meg.

Örömmel jelentem be, hogy az Alsóborsodi Ref. Tanítóegyesület a mult év őszén ünnepelte fennállásának 60 éves jubileumát. Az elmúlt 60 esztendő a testvéri közösség, velünk egy cél felé futó áldott munkáiban telt el. A mi tanítóink a mi dicsekedéseink. Gyönyörűség az olyan tanítótestülettel együttműködni, mint az alsóborsodi tanítókkal. Szívünk melegével üdvözljük a mi testvéreinket és Istennek

áldását kívánjuk Istenországába és a nemzet szolgálatában kifejtendő, minden jó munkájukra. Szeretettel köszöntjük őket.

Tisztelettel jelentem be, hogy bírósági ügy, mai gyűlésünkön sem szerepel. Azt is illő tisztelettel jelentem be, hogy időközi megerősítéseket az egyházmegye utólagos jóváhagyásának reménységével a következő esetekben eszközöltem.

Borsodgeszten megerősítettem a néhai Bartus József hagyatékának rendezése és eladása ügyében bemutatott szerződést. Eger templomépítési 40.000 P. kölcsönét. Borsodharsány, Emőd, Ónod, Tiszaoszlár, Mezőnagymihály iskolaépítés és telekvételi szerződéseit. Martintelep 8200 pengős kölcsönét templomi belső berendezések költségeire. Nemesbikk 4000 pengős kölcsönét, adósságai fedezésére. Sály 2000 pengős kölcsönét harangbeszerzésre. Ládháza földbérleti szerződését. Tiszakeszi templomrenoválási szükségletét. Továbbá Tiszaoszlár egyházi adó ügyben és Tiszadorogma és Mezőnyék adókvetés ügyben hozám benyújtott határozatait. Kérem ezekre nézve egyházmegyei közgyűlésunktől a helybenhagyó jóváhagyást. Tisztelettel jelentem be, hogy Hejőpapi és Egerlövő tanítóit (Ásztalosné és Molnár Géza) a múlt év őszi közgyűlésének utasítása szerint, mulasztásaikért megfeddettem. Mind a ketten ígéretet tettek arra nézve, hogy jövőben, mulasztásukat pótolni fogják.

Az adakozásokról szerkesztett, névszerinti kimutatást a múltban egyházmegyei jegyzőkönyvünkben is megszoktuk örökíteni. Ez alkalommal én is visszatérni kívánok a régi jó szokáshoz és a nagyobb adományokat egyházmegyénk előtt bejelenteni kívánom.

Martintelegen *Tóth János* iparos, asztalosmester egy 320 kg.-os harangot készíttetett. *Egerben* önkéntes adományként összegyűlt a rendes kvetésen felül: 10.314 pengő 91 fillér. *Maklárón Bojtár István* egy 157 kg.-os harangot készíttetett 450 pengő értékben, *Somody József* ugyanott egy másik harangot öntetett 225 pengő értékben. *Kistokajban Sonleithner Károlyné* urnő szószéki takarókra 300 pengő. *Tiszadorogmán D. Lapostyán József* és neje: *Török Lidia* 250 pengő értékben szószéki terítőt készíttetek. *Mezőcsáton a Fogy. Szöv.* 260 pengőt, *Polgár község* 300 pengőt, *Kálvin Szöv. női osztálya* 517 P 56 fillért adományoztak szegénysegítési célokra. *Cserépfaluban Tűzifa-értékesítő Társaság* orgonaaalpra adott 200 pengőt. *Ref. Émekkar, Fogy. Szöv.* 50—50 pengőt. *Maklár János* szegénygyermek tan- könyveinek beszerzésére 40 pengőt. A miskolci *Kálvin Szövetség* különféle alakulatainak gyűjtés, adakozásból kiosztott ruha és pénzbeli összege: meghaladja a 7000 pengőt. *Diósgyőr—Diósgyőr-Vasgyár* 6370 pengőt és *Hejőcsaba* szegénysegítésre kiadott élelem és készpénzbeli adományai jelentős nagy összeget tesz ki. Indítványozom, hogy nevezettek részére egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvünkben fejezze ki hálás, elismerő köszönetét. Bizonyára ezenkívül több egyházban is történtek ilyen nemű jelentős összegű adományok, de ezek nem lettek hozzám bejelentve. Jövőben kérem lelkésztestvéreimet, vegyék számba az ilyen nagyobb adományokat és jelentsék azt hozzám, hogy az adakozóknak kijáró köszönetekkel ne maradjunk adósok.

Végezetül bemutatom egyházmegyénk népmozgalmi és egyéb statisztikai adatait:

1. Lélekszám: 74.341.
2. Született: 1021 fi, 920 nő. Összesen: 1941. Törvényes: 1861, törvénytelen: 80.
3. Meghaltak: 609 fi, 593 nő. Összesen: 1202.
4. Házasságot kötött: tiszta pár: 433, vegyes pár: 263, összesen: 696.
5. Reverzális köttetett: javunkra: 141, kárunkra: 107. Összesen: 248.
6. Nem áldatta meg házasságát: 3 pár.
7. Áttért hozzánk: fi: 91, nő: 77. Összesen: 168.
8. Kitértek tőlünk: fi: 37, nő: 48. Összesen: 85.
9. Konfirmáltatott: fi: 377, nő: 405. Összesen: 782.
10. Úrvacsorázott: 69961.

Vagyoni ügyek:

Bevétel volt	709.343 P. 73 f.
Kiadás	672.035 P. 36 f.
Maradvány	37.308 P. 37 f.
Földek értéke	3,328.184 P. 39 f.
Épületek értéke	6,250.356 P. 05 f.
Alapítványok értéke	107.409 P. 98 f.
Tőkék értéke	29.124 P. 08 f.
Alapok értéke	38.063 P. 35 f.
Ingóságok	628.762 P. 31 f.
Hasznos jogok	49.473 P. — f.
Összesen:	10,431.373 P. 16 f.
Adósság	553.817 P. 88 f.
Tiszta vagyon	9,877.555 P. 28 f.

Magtárak állása:

Búza	171 hl. 40 l.
Gabona	311 hl. 03 l.
Árpa	86 hl. 77 l.
Jótékony adományok összege	43.672 P. 83 f.
Építésre fordítottatott	378.150 P. 54 f.
Templomépítésre	174.656 P. 47 f.
Iskolai építésre	171.704 P. 34 f.
Egyéb épületekre	31.789 P. 73 f.
Hadikölcsöne van az egyházaknak	449.776 ar. kor. 28 f.
Ebből 6%-os	346.124 ar. kor. 50 f.
Ebből 5%-os	153.659 ar. kor. 78 f.

E jelentéseim megtétele után magamat és minden jószándékú munkámat, továbbra is a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek ajánlva, vagyok,

Miskolc, 1931 május 27.

A nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés

alázatos szolgálja:

Farkas István,
alsóborsodi ref. esperes.“

Egyházmegyei közgyűlés az esperesi jelentést, nagy figyelemmel hallgatván meg, azzal kapcsolatban a következő határozatokat hozza:

a) Az Antikrisztus Északon és Keleten való elbizakodott országlása s meggyötört népek igába hajtására törekvő szándéka, arra indítja az egyházmegye közgyűlését, hogy Isten tekintete előtt való komoly önvizsgálatra hívja fel mindazokat, akik a Krisztus királyságának szent eszményéért bensőséges elhatározással kívánnak munkálkodni.

Emlékezetébe idézi mindeneknek, hogy akkor, amikor az Antikrisztus, trónusát minálunk felállította, milyen nagy fogadkozások voltak: csak még egyszer roskadjon össze, lesz itt azután keresztyén egyetértés, magyar testvérek szeretése!

Az Úr, időt és alkalmat adott a fogadkozások beteljesítésére. Ha nem lesz Krisztusban való béke és evangéliumi szociális szeretet, eljöhet ismét a „harag napja”. Egyházmegyénk továbbra is kész a krisztusi békét és az evangéliumi szociális eszméket szolgálni s erre a kettős szent szolgálatra örömmel ajánlja oda a Szentlélek Istentől kegyelemből kapott erejét.

b) A magyar állam kormánya részéről magyar református egyházunkat többször éri igaztalan mellőztetés. Ezt szomorú igazsággként jegyezzük fel. Nem az a mi fájdalunk, hogy törvényben biztosított járandóságainkról az állam nehéz anyagi viszonyai miatt sűrűn kell lemondani — a lemondást mi megszoktuk —, hanem az éget a pírulásig sokszor, hogy a mások bővölködése lett a mi szégyenségünké. Hogy egyházaink, intézményeink, lelkészeink, tanítóink, roskadoznak a terhek alatt akkor, amikor romlandó intézmények, vagy esztétikai alkotások, vagy nagybőségű egyesülések számára — a felénk fukar kezek — egyszerre tágra nyílnak, ha azok igényei bármily nagyok is.

Annak a szomorú érzésüknek itt is kifejezést adunk, hogy többször úgy látjuk, mintha magyar kálvinistasá-

gunkért kellene szenvednünk a hátratételt, állami törvényeink ellenére, melyeket mi tiszteletben tartunk s törvényes jogaink ellenére, melyekhez magyarságunk okából is halálilig ragaszkodunk.

c) Zsinatunk törvényalkotásait megnyugvással szemléljük és köszöntjük. Már most felhívja közgyűlésünk a kebelbeli presbitériumok és lelkipásztorok figyelmét, hogy a konventi missziói rendelet ez év szeptemberében életbe lép. Készítgessék azért nyárfolyamán a lelki mezőket, hogy a kötelező szántási és vetési munkák teljes odaadással meginduljanak.

d) A sárospataki teológiáról az évvégén kikerülő összes segédlelkészek elhelyezése, hogy lehetetlen, azt az esperesi jelentésből is látja egyházmegyei közgyűlés. Elfogadván azért az esperes jól megfontolt indítványát, a Főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez fölterjeszti.

E szerint „a segédlelkészi oklevelet megszerző ifjak közül azok, akik, mint s lelkészek nem tudnak elhelyezkedni és hajlamot is éreznek a tanítóságra: vétessenek fel a sárospataki Tanítóképző V-ik évfolyamára. Tegyenek különbözeti vizsgát, legyenek rendes hallgatói az V-ik évfolyamnak és így szerezzék meg a tanítói oklevelet. Az V-ik évre kapják meg minden eddig élvezett iskolai jótéteményeiket. A IV-ed éves teologusokkal egyszerre húzva menjenek legációba is. Ez az év tudassék be nekik az egyik gyakorló s. lelkészi évbe“.

e) Iskoláink iránt féltő szeretettel viseltetünk, de a folyton szaporodó, meglepetésszerűen, egy-egy rendelettel ránkvetett terhet már alig-alig bírjuk. Pedig nemzeti veszedelmet jelentene, ha felekezeti iskoláink kapui bezáródnának, akárki, akármi módon rakná is fel a lakatokat.

Tisztelettel terjesztjük fel a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés útján, igen alapos aggodalmainkat, a Főtiszteletű Egyetemes Konvent színe elé, hogy bölcs belátása szerint, nagy eréllyel méltóztassék az illetékes állami tényezők figyelmét felhívni arra a tényre, hogy több egyházközségünk presbiteriuma már kezében tartja iskola ajtajának kilincset, hogy azt bezárván, koldustarisznyáját akassza fel az ajtó sarokvasára.

f) Egyházmegyei közgyűlésünk az esperesi jelentés során igen keserű ízzel vette tudomásul, hogy a miskolci ref. egyház reál gimnáziuma az állam kormány részéről, nem is a mostoha gyermek, hanem egyenesen a kivetett sorsára került. Közél 190.000 aranykorona alapítványi készpénzét, az állam felhasználta, mint építési összeget s mint hadikölcsönt. És hiába kéri ennek a pénznek csak az évi kamatait, azt sem kapja. A küldöttségjárás nem használt semmit. A deficit pedig könyörtelenül ránehezedett

az iskolára. A fenntartó egyház nem tehet már többet, mint amennyit megtett. Vannak az államnak fényesen ségélyezett iskolái, ezek nem vergődnek. A miskolci ref. reál-gimnázium sohasem pazarolt. 400 esztendő s multja, hív szolgálata, azt hisszük, nem ilyen jutalmat érdemelne.

Mély tisztelettel kéri egyházmegyei közgyűlésünk a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést: méltóztassék a miskolci ref. reál-gimnázium ügyét illetékes helyen újra feltárni és sötét sorsára rámutatni, hogy nyúljanak már felé segítséggel, hacsak egy újjal is. Legyen szabad ez iskola iránt való nagy szeretetünkre, mint illetékességre hivatkozva — rámutatni arra, hogy a tanári fizetésekiegészítés sincsen törvényhozásilag biztosítva, a törvényhozásilag biztosított dologi államsegély pedig csupán évi 10 pengő körüli összeget tesz ki. A Főtiszteletű Egyetemes Konvent kegyeskednék ebben s az ezzel hasonló sorsban osztozó középiskolák ügyében úgy járni közbe, hogy egyrészt törvényes alapon állana az iskola anyagi bázisa, másrészt a törvényes alappal bíró anygi támogatás állíttatnék vissza.

g) A nagy lezegényedés közepette, lelkészi-nyugdíj intézetünket is igen fenyegeti a veszély. Több lelkipásztor nem tud fizetni, még végrehajtás esetén sem.

Egyházmegyei Közgyűlés tisztelettel terjeszti a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés elé esperesének azt az elgondolását, hogy „kéressék fel a Főtiszteletű Egyetemes Konvent közbenjárásra abban a tekintetben, hogy a konventi tanácsos úr közbenjárásával, havonként, a nyugdíjjárulékokat, az illetékes esperesek, — levonathassák.“ A lelkipásztorokat nem érné sérelem, mert ők maguk is szívesen tudnák biztonságban nyugdíjintézetünket.

h) Örömmel tudomásul szolgál, hogy az új liturgia mindenütt, jórészt zökkenő nélkül, bevezettetett.

i) Felhívja Egyházmegyei Közgyűlés a lelkipásztorokat, hogy se közönyből, se feledékenységből ne mulaszták el az adminisztrációs dolgaik pontos elintézését. Esperest pedig felkéri, hogy az ilyen irányban mulasztók névsorát ezután mindig terjessze a közgyűlés elé.

j) Hogy az evangéliumi szeretetmunkák minden egyházban folytak a térfolyamán: igen nagy örömmel veszi tudtúl egyházmegyei közgyűlés.

k) Belsőseges, atyafiságos érzésekkel köszönti Egyházmegyei Közgyűlés a Tizzaszederkény díszpolgárává választott, Isten után érdemekben gazdag Horváth Bertalan lelkipásztort. Az Úr áldása nyugodjék mindenkor felette.

l) Az egeri egyházat, főgondnokát és lelkipásztorát, boldog örömmel köszönti közgyűlésünk abból az alkalomból, hogy templomában zendült fel az ige.

m) A martintelepi szép templomért köszönti Egyházmegyei Közgyűlésünk Isten után a gondos anyát, a miskolci egyházközséget s annak buzgó pásztorait, valamint Martintelep lelkészét, akik felgyújtották a lelkeket; az esperest, aki szent nyughataflansággal álmodott álmokat, látott látásokat, amiket az Úr beteljesített.

b) Harsány, Átány, Kisgyőr, Bükkaranyos és a többi iskolai terhek alatt nyögő presbitériumokat szeretettel kéri az egyházmegye közgyűlése, hogy ne fáradjanak el, tegyenek még néhány lépést, hisszük nem tart már sokáig a nagy pusztai vándorlás, mert dr. Baltazár Dezső püspök úr éppen a napokban jelentette ki: „Vétek volna az államosítás útjára lépni, amikor remény van reá, hogy a kérdések rövidesen a status quo keretében is megoldást nyernek”.

o) Az egyházlátogatásról szóló jelentések általában megnyugvással vétetnek tudomásul.

p) Regéczy József dr. tanácsbíró sírjánál szomorú szívvel áll meg egyházmegyei közgyűlésünk. „Váratlanul jött az isteni haza hívó szó, számára is, számunkra is”. Úgy búcsúznak tőle, mint akit nem veszítettünk el, mert imádkozva alkotó életének tanúbizonyságai itt maradtak Ládháza, Mezönyék és Mályi községekben... És, ahová ő ment mi is odatörekszünk a Krisztus keresztyje által. Emlékét jegyzőkönyvünk lapjain is, a szívünkben is kegyelettel örökítjük meg. Szeretteit igaz részvétünkről jegyzőkönyvi kivonat során értesítjük.

r) A dr. Regéczy József halálával megüresedett világi tanácsbírói tisztség betöltése végett Egyházmegyei Közgyűlés a szavazást elrendeli. Határidő: július 15.

s) A 60 éves jubileumát ünneplő Alsóborsodi Református Tanítóegyesület-et, ebből az alkalomból, Egyházmegyei Közgyűlésünk szívből, testvéri szeretettel köszönti. Ez az elhívott Testület, egyik szárnya az egyházmegyének. És ha a mi szent közösségünk ég felé vezető úton röpül: csak két szárnnyal szállhat. Ha valamelyik gyöngye volna, vagy talán eltörnék, maga a test is menthetetlenül hullana az összetöretés sziklájára. Istennek áldása legyen ezen a nemes Testületen és minden jó munkáján.

t) Esperes időközi — jelentésében felsorolt jóváhagyásait és megerősítéseit — Egyházmegyei Közgyűlés a maga részéről is jóváhagyja és megerősíti.

u) Egyházmegyénk kebelében történt nagyobb adakozásokat jegyzőkönyvünkben feljegyezve: az adakozóknak névszerint hálás köszönetet mond Egyházmegyei Közgyűlés; miről az illetők kivonatban értesítendőek. (N. B.)

6. Tanítókul állásaikba beerősítette közgyűlés: Szalay László hejőszalontai, Szabó István tiszatarjáni megválasztott tanítókat.

Eskütétel után világi elnök köszöntötte az új munkatársakat. (N. B.)

7. Egyházmegyei Számvevőszék — az 1930. évi számadásokra és 1931. évi költségvetésre vonatkozó — előterjesztését és javaslatait lelkeszi főjegyző a következőkben terjeszti be:

a) I. Egyházmegyei közpénztárnál:

Bevétel	45.587.75 P.
Kiadás	43.287.92 P.
	<hr/>
Maradvány:	2.299.83 P.

II. Br. Baldácsy-alapnál:

Bevétel	1.662.50 P.
Kiadás (kiosztva)	1.685.— P.
	<hr/>
Több kiadás	22.50 P.

III. Közalapnál:

Bevétel	5.704.81 P.
Kiadás	5.704.81 P.

IV. Országos Lelkeszi Nyugdíjintézet:

Kivetés	13.903.91 P.
Befolyt	11.822.56 P.
	<hr/>
Hátralék:	2.081.35 P.

V. Vagyonkimutatás:

1931 május 20-án	2.956.92 P.
1930 május 21-én	2.849.61 P.
	<hr/>
Szaporodás:	107.31 P.

VI. 1931. évi költségvetés:

Szükséglet	10.764.50 P.
Fedezet	10.764.50 P.

Egyházmegyei Közgyűlés a Számvevőszék javaslata alapján, úgy az 1930. évi közpénztári számadást, mint az 1931. évi költségvetést elfogadja s jóváhagyja a számadásban foglalt tételekre nézve. Román Ernő pénztárosnak köszönete mellett, a felmentést megadja.

b) Számvevőszék bemutatja a kebelbeli egyházak múlt évi Számadásait és költségvetéseit. Általában elfogadásra ajánlja, a következő

megjegyzésekkel: Bükkaranyos számadását, Daróc költségvetését, felelőség mellett haladék nélkül terjessze be. Emőd, a számadással együtt küldje máskor összes igazoló okmányait. Poroszló és Sajókeresztúr a költségvetés hiányának fedezetéről gondoskodjanak.

Egyházmegyei Közgyűlés az 1930. évi beterjesztett számadásokat és az 1931. évi beterjesztett költségvetéseket jóváhagyja, megerősíti. A fent elsorolt hiányok pótlását elrendeli.

c) Számvevőszék bejelenti, hogy számadásaik készítésénél nem mindenik egyház alkalmazkodik, az 1913. évi tavaszi Egyházmegyei Közgyűlés 34. sz. és 1914. évi ugyancsak 34. sz. határozataihoz. Nyugtákat és ellenyugtákat lelkészek nem írják alá, vagy, különösen ellenyugták nincsennek is. A számadást nem a költségvetés tételei módján csoportosítják és a nyugtákat nem külön számozzák. Ez zűrzavart okoz.

Egyházmegyei Közgyűlés elrendeli, hogy a gondnoki számadásoknál az egyházak a fenthivatkozott határozatokat tartsák be. Számvevőszéki előadókat pedig felhívja, hogy a nem szabályszerű számadásokat, rendbehozás végett minden további nélkül küldjék vissza és az illető egyházakról jelentéseiket, megnevezéssel, terjesszék a közgyűlés elé.

d) Számvevőszék előterjeszti, hogy az egyházak minden nagyobb építkezésükről, annak befejezése után legfeljebb egy esztendőn belül okmányok és összesített számadást terjesszenek, a Számvevőszéken keresztül, Egyházmegyei Közgyűlés elé, jóváhagyás végett.

Egyházmegyei Közgyűlés Számvevőszék javaslatát elfogadván elrendeli, hogy 1925. év január 1. óta folyt 10.000 pengőn felüli építkezések fentjelzett módon összeállított számadásai a f. évi őszi közgyűlés elé terjesztesse, ezután pedig minden 5000 pengőn felüli építkezés összesített számadásai fenti módon beterjesztendők jóváhagyás és megerősítés végett.

e) Számvevőszék bejelenti; hogy esperes úr, hivatalos kiszállásainak költségeit soha nem számolja el. Továbbá a f. évre tiszteletdíját 100 pengővel kevesbbítette, holott államsegélye is 152 pengővel csökkent. Javasolja, — ha már Esperes Úr a takarékoskodást jőpéldával, a kicsiből, magán kezdi —, hogy a járandóságait, kiszállási költségeit mégis vegye fel s adományként adja vissza azért is, hogy ne menjen feledésbe ez a szokatlan jó példa-adás.

Egyházmegyei Közgyűlés köszönetet mond esperesnek. Nem kívánja szíve sugallatától eltéríteni, de kéri, hogy a számvevőszék javasolta módon, a példa feljegyzésére adjon alkalmat. (N. B.)

8. Beterjesztetett az egyházmegyei Kálvin Szövetség alábbi jegyzőkönyve:

„Jegyzőkönyv, felvétel az alsóborsodi e. m. Kálvin Szövetség Miskolcon, 1931 május 26-án tartott gyűlésén.

Jelen vannak Farkas István esperes elnöklete alatt az alsóborsodi Kálvin Szövetségek kiküldöttei.

a) Buzgó éneklés után Derencsényi István szirmai lelkész tartott a Máté XXI. 28—32.-ről, az odaadó munkásságról, az Isten dolgaiban való hűségről szóló bibliamagyarázatot.

b) Farkas István esperes buzdító elnöki megnyitójában meleg szeretettel üdvözi a K. Sz. munkásait.

c) Takács Mihály felsőábrányi lelkész „A miskolci Kálvin Szövetség hatása a vidéki Kálvin Szövetségekre“ címen tartott áttekintő előadást.

d) Lukács Béla járási világi elnök a református összetartásról, a világi elemeknek nagyobb mérvű bekapcsolódásáról szólott, megjelölve a világiak munkakörét s önmagát is teljes készséggel ajánlva minden ilyen nemes munkára.

e) Szalóczy Pál, Nádházy Bertalan és vitéz Sáfrán Géza felszólalásai után

f) Dr. H. Kiss Géza K. sz. előadó a K. Sz. 1930. évi mérlegét mutatta be. Jelentvén, hogy a munka mind szélesebb mezőn folyik.

g) vitéz Sáfrán Géza ny. altábornagy felszólalásában a missziói szabályrendelet életbe léptetése miatt aggódik a munka előhaladása felől s fölveti a kérdést, nem volna-e helyes az Orsz. Kálvin Szövetséghez felírni oly értelemben, hogy a K. Sz. helyét jelölje meg az egyháztársadalmi munkákban.

h) Enyedy Andor dr. felszólalásában arra mutat rá, hogy a missziói szabályrendelet életbe léptetése nem jelenti a K. Sz. halálát, a kettő nem keresztezi egymásnak útját s javasolja, hogy bízassék meg vitéz Sáfrán Géza az Orsz. Kálvin Szövetséghez egy felterjesztés beadására.

i) Mizser Lajos cserépfalui tanító: „A Kálvin Szöv. és az ifjúsági munka“ címen tart építő előadást.

j) Elnöklő Esperes záró szavaiban köszönetét fejezi ki a megjeleneteknek, a K. Sz.-nek további fenntartását szükségesnek jelentvén ki.

Benke József hejőpapii lelkész imádsága után a gyűlés véget ért.

K. m. f.

Tóth Sándor,
jegyző.“

Tudomásul szolgál. (T. S.)

9. Tárgyaltatott az egerlövői lekipásztor csereügye, melynek rövidre fogott előzménye a következő: Bodnár Ferenc egerlövői lekipásztor 1930 március 18-án — családi viszonyai miatt — szándékát így fejezi ki az espereshez írott levelében: „csere útján valahová elmennék.“ Március 22-én egy 16 aláírásos levél a lekipásztor „elhelyezését“ kéri. Május 2-án Bodnár Ferenc cserét ajánl a balatonöszödi lekipásztor-

nak. Július 11-én az egerlövői lelkész panaszára fegyelmi eljárás indul meg az ügy egyik szereplője, az ottani kántortanító ellen. Ebben az időtájban 8 presbiter „e páratlan eset miatt” sürgősen fegyelmi vizsgálatot kér. A szeptember 15-iki fegyelmi bírósági tárgyaláson kántortanító állásáról lemond, Bodnár Ferenc pedig visszavonja ellene tett panaszát. Az iratokat a fegyelmi bíróság kiadja az ügyésznek, hogy Bodnár Ferenc ellen esetleg fegyelmi indítványt tegyen. 1931 január 6-án kelt több aláírással levélben „alázatosan könyörögnek” egerlövőiek, hogy vessen véget esperes e pártharcnak, mert következményei kiszámíthatatlanok. Egyházmegyei elnökség az egerlövői lelkipásztor cseréjét a gyülekezet érdekében állónak tartván: esperes 1931 február 10-ig ad időt a csere lebonyolítására. Január 8-án az egerlövői presbitérium nagy többséggel a balatonöszödi lelkésszel való csere mellett dönt. Ezt a határozatot 414 névvel megfellebbezték az egerlövőiek. Bodnár F. február 20-án írja: „én ragaszkodom a cseréhez”. E. m. időszaki bíróság a fellebbezést elutasítja, a vonatkozó presbiteri határozatot jóváhagyja s mert az egyház békéje veszélyeztetett, annak végrehajtását, fellebbezésre való tekintet nélkül, elrendelni. Most Bodnár Ferenc már nem a balatonöszödi, hanem a taktaszadai lelkésszel akarna cserélni, meg a bajai lelkészt is emlegeti. De csere tényleg máig sem történt s elhatározó lépések mintha nem is tételnének ebben az irányban Bodnár Ferenc részéről.

Egyházmegyei Közgyűlés — az ügyész javaslata alapján — Bodnár Ferenc cseréjét az egerlövői egyházközség érdekében állónak tartja (II. tc. 5. §.), mert igehirdetésnek és lelkipásztori működésének nagy kárára történtek az ott lefolyt események. Határozza a közgyűlés, hogy 1931. évi szeptember hó 1. napjáig vigye végre Bodnár F. a cserét teljes egészében. Amennyiben ez meg nem történne, ügyészt felhívja közgyűlés, hogy az események teljes feltárása s annak megállapítása végett, hogy nevezett lelkipásztor nem követett-e el fegyelmi vétséget, szeptember 2-án hivatalból tegye meg ellene, az iratok alapján, a fegyelmi bejelentést. (N. B.)

10. Olvastatott vitéz Gomba Kálmán és 50 társa mezőkeresztesi egyházközségi tagok fellebbezése, a mezőkeresztesi egyházközségi közgyűlés 1930. november hó 2-án hozott azon határozata ellen, mellyel a halálozás folytán megüresedett második lelkészi állás haladéktalanul való betöltését határozta el.

Kérvényezők az állás betöltését, különösen az egyházközség nehéz anyagi helyzetére való hivatkozással, egyházunkra sérelmesnek, érdekeivel ellenkezőnek tartják. A 3200 lélekszámú egyházközség a kongrua nélkül fizetett 2 lelkészi álláson kívül 5 iskolát, 5 tanítói lakást, 2 lelkész-lakást is tart fenn, s 5 tanító fizetését viseli 80—90 százalékban. Összes épületei renoválásra szorulnak. Terheit eddig is 6000 pengős kölcsönrel tudta csak rendezni, s „10 éves pénzügyi program tervszerű alkalmazására volna szüksége ahhoz, hogy a másodlelkészi állás az egyház és az adózók anyagi romlásának veszélye nélkül betölthető volna”.

Tisztelettel kéri — fentiek alapján — a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozatának megsemmisítését, s a második lelkészi állás egyszer s mindenkorra való megszüntetését, vagy ez állás betöltésének 1940. év tavaszáig való elhalasztását.

Egyházmegyei Közgyűlés vitéz Gomba Kálmán és társai fellebbezését elutasítja, s közgyűlésünkhöz pótlólag benyújtott 211 mezőkeresztesi egyháztag által aláírt kérvény révén is alátámasztott azon egyházközségi közgyűlési határozatot, mely a másik lelkészi állás betöltését mondja ki, elfogadja és jóváhagyja. Mert a mezőkeresztesi egyházközség ma is, aránylag csekély egyházi terhet hordoz enyházi adó formájában s mert egy ilyen lélekszámú egyházközség lelkiéletének gondozására felette nagyszükség van két lekipásztorra s amit az ősök nagybuzgósággal építettek és fenntartottak, azt ma lebontani, igen káros dolognak látszik. (V. P.)

11. Tárgyaltatott özv. Szabó Andrásné mezőkeresztesi lelkészözvegy kérelme, hogy kegyeleti éve 1932. évi május hó 1-ig terjedjen.

Egyházmegyei Közgyűlés a kérést teljesíti, mert a teljes gazdasági év jövedelme csak is így juthat az özvegynek osztályrészül. Köteles azonban e jövedelem terhére az E. T. szerint s. lelkéskzt alkalmazni. (K. A.)

12. Tárgyaltatott az Országos Református Szeretet-Szövetség elnökének, Kiss Ferenc egyetemi professzornak, közgyűlésünkhöz intézett megkeresése, melyben a Szeretet-Szövetség ügyének felkarolását kéri.

Egyházmegyei Közgyűlés nehézséget lát fennforogni az egyházmegyénk minden egyházközségében már szépen működő Kálvin Szövetség mellett a Szeretet-Szövetség szervezkedésében. Mert a Kálvin Szövetség hasonló célkitűzésekkel indult útjára: ennek a munkának megállítása, vagy zavarása igen súlyos következményekkel járhatna.

Tudva azonban azt, hogy a Szeretet-Szövetség igen nagyrabecsült elnöke messzire látva szervezi ezt a gyönyörűséges munkát, készséggel áll be egyházmegyénk a munkások közé úgy, hogy elrendeli, hogy minden kebelbeli gyülekezetben advent első vasárnapja a Szeretet-Szövetség napja legyen. A predikáció ezirányban gyűjtse fel a lelkeket. Tartassanak vallásos ünnepélyek, folyjék gyűjtés erre az Istennek tetsző jó célra és a legszegényebb gyülekezet is legalább 5 pengővel járuljon hozzá a Szeretet-Szövetség ügyének támogatásához, mely ügyet, hogy az Úr megáldjon, imádságainkban szívből kérjük. (gr. H. I.)

13. A miskolci egyház beterjeszti 120.000 pengő adósságának törlesztésére megállapított rendkívüli egyházi adó kulcsát, jóváhagyás és megerősítés végett. E szerint a martintelepi templom és a Palóczyutcai iskola építéséből eredő 120.000 pengő adósságának törlesztésére három éven át (1931., 32, 33) mostani adójának kétszeresét rendkívüli egyházi pótdadó gyanánt veti ki, melyből évenként 40.000 pengőt fordít a törlesztésre.

Egyházmegyei Közgyűlés az E. T. szerint hozott presbiteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatot jóváhagyja és megerősíti. (V. P.)

14. Olvastatott a békésbánati ref. egyházmegye közgyűlésének megkeresése, az új községi háztartási törvény 45. §-a ellen emelendő, egységes tiltakozás tárgyában, mely törvénytervezet szerint az egyházi és iskolai adók együttes összegéből csak az adóalap 20%-át meg nem haladó összeg behajtásához adna az államhatalom hatósági jogsegélyt.

Egyházmegyei Közgyűlés a kérdéses törvénytervezetet egyházunk létalapját veszélyeztetőnek s minden alkotmányjogi tételünkkel ellentétben állónak tartja, mivel azonban a káros § a törvénytervezetből már törlötett, napirendre tér felette. (V. P.)

15. A mezőkeresztesi presbitérium bemutatja a néh. Vályi Nagy István és néh. Vályi Nagy Istvánné-féle alapítványi hagyaték vagyonkezelése tárgyában hozott határozatait.

Egyházmegyei Közgyűlés a hozott határozatokat jóváhagyja. Felhívja a presbitériumot, hogy az alapítványi vagyon zárszámadásait évente az egyházközség zárszámadásaival együtt vizsgálja meg és a megfelelő intézkedéseket foganatosítsa. A vagyon kezelésére alakított 4 tagú bizottság működését tudomásul veszi.

A jelenlegi bérlő 1930. évi hátralékos búzahaszonbérének elengedését Egyházmegyei Közgyűlés nem engedélyezi, elutasítván a presbitérium ilyen irányú határozata ellen beadott fellebbezést. Felhívja presbitériumot, hogy írásban szólítsa fel haszonbérlőt, az egyházmegyei számvéviszék javaslatának és a szerződés rendelkezéseinek betartására s a haszonbér megfizetésére. Ha bérlő a felhívás kézbesítésétől számított 15 nap alatt kötelességeit nem teljesítené: a per ellene megindítandó. A bérelszámolásnál csakis az okmányokkal igazolt beruházások vehetők figyelembe s tudhatók be a bérletösszegbe. Az elszámolás, az egyházra nézve, a vagyonkezelő bizottság megállapító jelentése és a presbitérium jóváhagyó határozata után lesz jogerős. (T. K.)

16. A poroszlói egyházközség beterjeszti presbiteri kötelességéről szóló szabályrendelet 2 példányát megerősítés végett.

Egyházmegyei Közgyűlés a poroszlói presbiteri szabályrendeletet megerősíti. (T. S.)

17. Borsod-Gömör-Kishont közig. e. e. vármegyék kir. Tanfelügyelője betérjeszti a kezdőtanítóknak segédtanítókként való alkalmaztatása tárgyában a m. kir. VKM úr által 865—1—18/1931. sz. a. kiadott rendeletét tudomásulvétel és mihez tartás végett.

Egyházmegyei közgyűlés — jöllehet e miniszteri rendelet a Sárospataki Lapokban is közöltetett — ezúton is felhívja a presbitériumok figyelmét arra, hogy még nem szolgált, kezdő tanító csakis havi 115 P. (évi 1380 P.) javadalommal alkalmazható, ha az állás államsegélyes. (T. S.)

18. Borsod-Gömör és Kishont közig. e. e. vármegyék Tanfelügyelője közli a 709/1931. sz. átiratában, hogy a Magyar Földrajzi Intézet R. T. (Budapest, Ujpesti rakpart, 2.) az elemi iskolák részére a következő kedvezménnyel adja: Magyarország politikai térképe 16 P. 4 P. $\frac{1}{4}$ évi részletre; Európa politikai térképe 17 P. 4.25 P. $\frac{1}{4}$ évi részletre; Planiglobusz 18 P. 4.50 $\frac{1}{4}$ évi részlet; 25 $\frac{1}{2}$ cm. átmérőjű földgömb 28 P. 7.50 $\frac{1}{4}$ évi részlet és a tényleges portó.

Tudomásul szolgál. (T. S.)

19. Tárgyaltatott Kovács Pál nádudvari lelkipásztor beadványa a lelkészek fizetése és anyagi helyzete javítása tárgyában.

Egyházmegyei Közgyűlés értékeli a beadvány komolyságát s tudja, hogy a bajok orvoslásra várnak, de egyelőre az országos zsinat határozataitól reméli a megoldást. (gr. H. I.)

20. Tárgyalta Egyházmegyei Közgyűlés Farkas István esperes, miskolci lelkipásztor indítványát. E szerint minden lelkipásztor havonként befizetne az egyházkerületi pénztárba 5 pengőt, esetleg ennek az összegnek többszörösét. Ez a betét, a mindenkori bankkamatláb mellett gyümölcsözik. Ezekből az összeszaporodott 5 pengőből, egy erre a célra alakított bizottság az arra igen rászorult lelkészek részére a betéti kamatláb és egyszázalék kezelési költség mellett, kölcsönöket folyósítana.

Ha valamelyik lelkipásztor másik egyházkerületbe távoznék, nyugdíjba megy, vagy meghal, a befizetett összeget, vagy ő, vagy örökösei kamatostól visszakapják. A lelkészek tehát segítenek is egymáson és tőkét is gyűjtenek.

Egyházmegyei közgyűlés — a Sárospataki Református Lapok 17/1931. számában részletesen ismertetett gon-

dolatot szívesen teszi magáévá s a lelkipásztorok figyelmét nyomatékosan hívja fel a gyakorlati megvalósítására. Hogy pedig ez az önszegélyező terv mielőbb valóra váljék, tisztelettel megkeresi egyházkerületünk többi egyházmegyéit azzal a kéréssel, hogy tárgyalják le ezt a tervet az őszi közgyűléseiken s szíveskedjenek az őszi egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni elfogadás és jóváhagyás végett. (V. P.)

21. Olvastatott Gaál Ferenc tanügyi bizottsági elnök következő jelentése:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Az 1930. évi őszi Egyházmegyei Közgyűlés 10. sz. határozata alapján tisztelettel van szerencsém jelenteni, hogy a Főtiszt. Egyházkerület utasítása, illetve rendelkezése nyomán, egyházmegyénk iskolalátogatási körzeteit a következőkép osztottam be hat körzetbe, az eddigi nyolc helyett.

1. Miskolci körzethez tartozik: Sajókeresztur, Miskolc, Diósgyőr, Hejőcsaba, Szirma, Kistokaj 19 iskolával.

2. Ónodi körzethez: Alsózsolca, Böcs, Ónod, Ládháza, Mályi, Mezőnyék, Emőd, Hejőszalonta, Hejőpapi, Igrici 20 iskolával.

3. Mezőcsáti körzethez: Hejőbába, Nemesbikk, Mezőcsát, Tiszatarján, Tiszaoszlár, Tiszapalkonya, Tiszaszederkény 20 iskolával.

4. Hegyközi körzethez: Bükkaranyos, Harsány, Kisgyőr, Borsodgeszt, Sály, Vatta, Tibolddaróc, Cserépfalu, Bükkzsérc, Noszvaj 22 iskolával.

5. Mezőkeresztes körzethez: Ároktó, Tiszadorogma, Tiszavalk, Egerlövő, Mezőkövesd, Felsőábrány, Mezőnagymihály, Gelej, Mezőkeresztes, 19 iskolával.

6. Poroszlói körzethez: Poroszló (Ujlőrincfalva), Tiszanána, Átány, Maklár, (Andornak,) Eger 15 iskolával.

Az iskolalátogatóság tagjai 6 évre választattak. Beosztásuk 3—3 évre szól ugyanazon körzetben. Beosztásuk a következő: 1. Miskolci körzetben: Dr. Pápay István lelkész és Balogh János mezőnagymihályi tanító. 2. Az ónodi körzetben: Benke József lelkész és Horváth Lajos vattai tanító. 3. A Hegyköziben: Eötvös Ferenc lelkész és Nagy János miskolci tanító. 4. Mezőcsátiban: Molnár Béla lelkész és Trencsényi Pál tiszánánai tanító. 5. Mezőkeresztesiben: Komjáthy József lelkész és Tokaji Nagy Kálmán hejőcsabai tanító. 6. a poroszlóiiban: Kiss Elek lelkész és Barsi Lajos sályi tanító.

Miskolc, 1931 május 26.

Kiváló tisztelettel

Gaál Ferenc,

e. m. tanügyi b. elnök.“

Egyházmegyei Közgyűlés a tanügyi bizottsági elnök jelentését teljes egészében magáévá teszi. (V. P.)

22. Tárgyaltatott az őrszentmiklósi Református Szociális Misszió ügye az 1931. évi „Negyedik körlevél“ alapján.

Egyházmegyei Közgyűlés ennek az ügynek szeretetteljes és áldozatos támogatására az egyházközségeket felhívja. (gr. H. I.)

23. Az átányi egyházközség Egyházmegyei Közgyűlésünk elé terjeszti — 4 példányban — megerősítés végett, részben progresszív adózás révén módosított lelkipásztori díjlevelét. A módosítás abban áll, hogy a párbér a régi díjlevel helyett, 200 mázsa búzában állapíttatik meg. Erre, minden pár fizet évi 10 kg. búzát s az így be nem folyó járandóság fedezésére minden kat. hold földre évi 3 kg. búzaadó vettetik ki.

Egyházmegyei közgyűlés szívesen veszi, hogy az átányi egyházközség a progresszív adózás felé halad. A törvényesen módosított díjlevelet, mert fizetéscsonkulás sincsen benne, megerősíti és az E. T. szerint a Főt. Egyházkerületi Közgyűlés elé felterjeszti. (V. P.)

24. Olvastatott Idrányi Barna kántortanító levele, melyben tiszavalki állásáról, 1931 szeptember hó 1-én kezdődő hatállyal lemond.

Egyházmegyei Közgyűlés a lemondást tudomásul veszi és a tiszavalki presbitériumot utasítja, hogy az állás betöltésére szükséges intézkedéseket tegye meg. (V. P.)

25. Felsőábrányi betereszti megerősítés végett 1930. évi június hó 1-én tartott presbiteri, június hó 9-én tartott egyházközségi közgyűlési és 1931. évi május 14-iki presbiteri gyűléseinek — templomrenoválás miatt — rendkívüli adókivetésre vonatkozó határozatait.

Egyházmegyei közgyűlés a törvényesen hozott múlt évi határozatokat megerősíti s egyben esperest felkéri, hogy a pótlólag beteresztendő folyó évi közgyűlési határozat beérkezte után a folyó évi adókulcsot is erősítse meg. (K. A.)

26. Lelkeszi főjegyző előterjeszti a Főt. egyházkerületi őszi közgyűlés 5—1930. sz. takarékosagra vonatkozó rendelkezését.

Egyházmegyei Közgyűlés megállapítja, hogy az egyes kebelbeli egyházközségek, általánosságban erőteljesen vették ki részüket a szociális és karitatív munkákból. Maga az egyházmegye közpénztára pedig a legszerényebb kerek között mozgó költségvetést készített. Ezt a körülményt tisztelettel jelenti a Főt. Egyházkerületi Közgyűlés elé. (N. B.)

27. Lelkészi főjegyző beterjeszti „A tisztaoszlári Kovács-árvák alapítványa” 1930—31. évi állapotáról szóló okmányolt jelentést. E szerint a Kálvineum kifizetett az árvák iskolai díjaiba 490 pengőt. Kezel 4900 pengőt. Esperes takarékbetétben kezel 5287.29 pengőt. Ez összesen 10.187.29 pengő. Szaporulat: 1184.80 pengő. Ezenkívül Borsod vm. árvaszéke is jelentős összeget őriz.

Egyházmegyei Közgyűlés örömmel veszi tudomásul ez árvák anyagi javainak gyarapodását és az elszámolást, azzal hogy Borsod vm. és Debrecen város árvaszéke erről jkvi kivonaton értesítendő. (N. B.)

28. A mezőnyéki egyház presbitériuma egyházmegyei határozatban annak kimondását kéri, hogy a ládházai kántor-tanító díjlevelét vagy a köteleességekben módosítsa s kötelezze a ládházai kántor-tanítót, hogy a mezőnyéki egyháztól díjlevélszerűleg járó kántori párbérért ellenszolgáltatás fejében minden előírt és szokásos alkalomkor végezze el a kántori teendőket, s esetleg a lelkészt helyettesítve végezze az istentiszteletet, vagy pedig, miután csak jogokat ismer s köteleességeket nem — a mezőnyéki egyháztól járó kántori párbért engedje vissza már 1931-ben az egyháznak, hogy az egyház e párbérből fedezze a kántori teendőket végző II-od tanító tiszteletdíját. A kántor-tanító azzal az indokolással tagadja meg a mezőnyéki egyházban való szolgálatait, hogy az nincs díjlevelében előírva.

Egyházmegyei Közgyűlés kötelezi a ládházai kántor-tanítót, hogy a díjlevelben feltüntetett s a mezőnyéki egyháztól kiszolgáltatott kántori párbér ellenében a szokásos alkalmakkor a kántori s egyéb szolgálatot végezze el. Igaz ugyan, hogy díjlevelében csak a járandóságai vannak feltüntetve s kötelességei nem, de egész természetesen, hogy aki jogokat élvez annak kötelességei is vannak. Az egyház másik kérését, hogy a kántor-tanító mondjon le a mezőnyéki egyháztól járó párbérről, Egyházmegyei Közgyűlés nem teljesíti, mert a díjlevelcsonkítás E. T. ellenes. (T. S.)

29. A mezőkeresztesi presbitérium bemutatja szülő ingatlana bérbeadása során megkötött haszonbéri szerződést.

Egyházmegyei Közgyűlés a szerződést jóváhagyja.

30. A martintelepi egyházközség, konventi irat kapcsán, bemutatja lelkészi díjlevelét 4 példányban.

Egyházmegyei Közgyűlés a díjlevelet megerősíti és az E. T. szerint a Főt. Egyházkerületi Közgyűlés elé terjeszti. (T. S.)

31. Az őszi egyházmegyei közgyűlés helyéül

Miskolcot állapítja meg a közgyűlés. (N. B.)

32. Egyházmegyei közgyűlésünk a tavaszi egyházkerületi közgyűlésre képviselőül — az Elnökségen kívül — a következőket küldötte ki:

Román Ernő, Takács Mihály tanácsbírákat. Nádházy Bertalan főjegyzőt lelkészi, gróf Haller József, Bay Bertalan tanácsbírákat és Kun András főjegyzőt világi részlől. Mint póttagokat: Gaál Ferenc és Zsóry Lajos tanácsbírákat. (N. B.)

33. Ennek a közgyűlési jegyzőkönyvnek hitelesítésével

Közgyűlés — az Elnökség mellett — Miskolcon lakó hivatalos tagjait bízta meg. (N. B.)

34. Mivel több tárgy nem volt, esperes megköszöni a tagok éber figyelmét, alázatos imádkozással zárja be a közgyűlést, mely zsoltár énekléssel délután 1 órakor ért véget. (N. B.)

Az alsóborsodi egyházmegye 1931. évi május hó 27-én, Miskolcon tartott tavaszi közgyűlésének jegyzőkönyvét hitelesítjük.

Kelt Miskolcon, 1931. évi június hó.

Hitelesítjük:

Nádházy Bertalan,
lelkészi főjegyző.

Farkas István,
esperes.

Dr. Enyedy Andor.

Dr. gróf Haller József

Az egyes számokat jegyezték:

Nádházy Bertalan: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 26, 27, 31, 32, 33, 34.

Kun András: 11, 25.

Várady Pál: 10, 13, 14, 20, 21, 23, 24.

Tóth Kálmán: 15, 29.

Tóth Sándor: 8, 16, 17, 18, 28, 30.

Gróf Haller István: 12, 19, 22.

Tartalomjegyzék:

	Oldal.
1. Gyűlés megnyitása	3
2. Szavazatbontó bizottság jelentése	4
3. Dókus Ernő üdvözlése	4
4. Esperesi jelentés	4
5. Esperesi jelentésre hozott határozatok	17
6. Tanítói beerősítések	20
7. Számvevőszék jelentése	21
8. Kálvin Szövetség jelentése	23
9. Egerlövői lelkész ügye	23
10. A mezőkeresztesi lelkészválasztási ügy	24
11. Özv. Szabó Andrásné kérelme	25
12. Orsz. Szeretet Szövetség	25
13. A miskolci egyház kölcsöne	26
14. A községi háztartási törvény	26
15. Keresztes vagyoni ügyei	26
16. A poroszlói Szabályrendelet	26
17. A segédtanítószék	27
18. Iskolai térképek	27
19. Nádudvari lelkész indítványa	27
20. Takarékosági Javaslat	27
21. Iskolalátogatók beosztása	28
22. Órszentmiklósi Misszió ügye	29
23. Átányi díjlevélügy	29
24. Tiszavalki tanító lemondása	29
25. Felsőábrányi egyházi adó kivetés	29
26. Kerületi rendelet végrehajtása	29
27. Tiszaoszlári árvák vagyona	30
28. Ládházai díjlevélügy	30
29. Keresztes haszonbérleti szerződése	30
30. Martin-telepi lelkész díjlevele	30
31. Őszi gyűlésünk helye	31
32. Kerületi gyűlésre kiküldöttek	31
33. Hitelesítők kiküldése	31
34. Gyűlés bezárása	31

